

KORIŠTENJE KULTURNIH SADRŽAJA NA INTERNETU

Od prijenosa vrijednosti do pravednog ekosustava

što se
promijenilo

što to
znači

problem

rješenje

Internet platforme dominiraju digitalnim tržištem za kulturna i kreativna djela

- Internet platforme primarno se temelje na sadržajima koje su prenijeli korisnici, ili na združivanju već postojećih sadržaja (tzv. agregacija). Prečesto se događa da ne osiguraju nikakvu ili tek neznatnu naknadu autorima tih sadržaja.

- Ovo je stvorilo 'prijenos vrijednosti', s obzirom da je korist od kreativnih autorskih djela time zadržala platforma, te ona nije pripala autorima.

- Prijenos vrijednosti stvorio je neučinkovito i nepravedno tržište i prijeti dugoročno naštetiti kulturnim i kreativnim sektorima EU kao i uspjehu jedinstvenog digitalnog tržišta.

Što se
promijenilo

Transformacija pristupa autorskim djelima

Kreativni sadržaj ključni je pokretač digitalnog tržišta. S rastom tržišta i njegovim razvojem u posljednjih 10-ak godina, nastale su sve veće podjele u vrstama servisa koji korisnicima omogućuju pristup sadržaju:

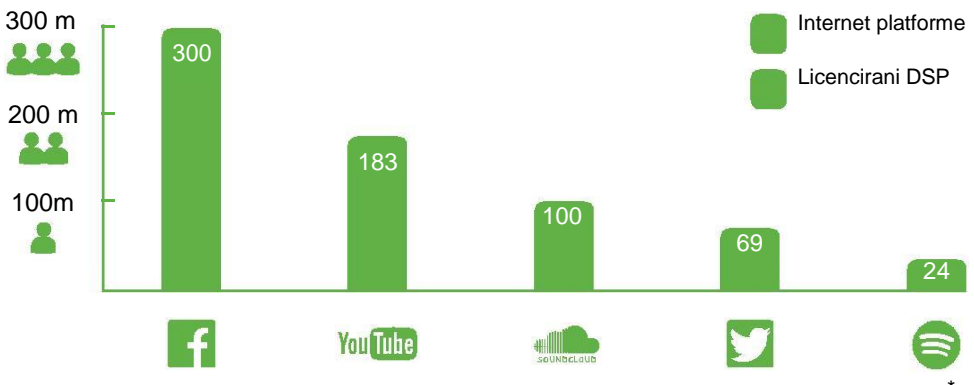
Licencirani pružatelji pristupa sadržaju (DSP), kao npr Spotify, Deezer, Netflix ili iTunes, koji licenciraju svoj sadržaj s nositeljima prava

VS

Internet platforme, kao npr YouTube, Tuneln, Dailymotion i Facebook, koji omogućuju pristup združenom sadržaju ili sadržaju postavljenom od strane korisnika

Internet platforme su dominantni igrači na digitalnom tržištu.

Aktivni korisnici u Europi 2014, u milijunima mjesečno

* izvor: Kulturni sadržaj u digitalnom okruženju: Analiza prijenosa vrijednosti u Europi, Roland Berger 2015

Što to
znači

Kulturni sadržaj ključan je internet platformama

Utjecaj i dominantni položaj internet platformi omogućio im je da postanu primarnim portalima kroz koje korisnici pristupaju sadržaju.

Njihovi poslovni modeli često se temelje na zadržavanju korisnika unutar njihovog digitalnog ekosistema što je dulje moguće: mogućnost otkrivanja, dijeljenja i pristupanja kreativnim sadržajima neophodna je za privlačenje i zadržavanje potrošača.

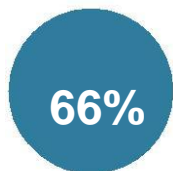
Ekonomska vrijednost platformi je značajna

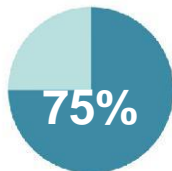
U prosjeku, **23%** ove vrijednosti izravno je vezano uz korištenje kreativnog sadržaja.*

Vrijedost **izravno** vezana uz korištenje kreativnog sadržaja u nekim slučajevima doseže impresivni udio:

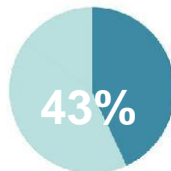
in Europe, in 2014

Video Platforme

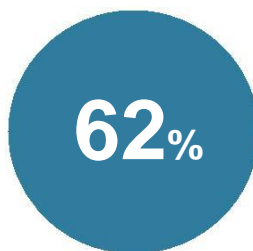
Agregatori sadržaja

Društvene Mreže

*

Ukupni udio **izravne i neizravne** vrijednosti kulturnih sadržaja u prihodima ovih internet platformi doseže:

*

Korištenje kulturnih sadržaja omogućuje im da povećaju svoju popularnost i utjecaj.

To dovodi do visoke tržišne vrijednosti čak i kad sami prihodi nisu znatni.

	Globalni prihodi	Porast	Vrijednost tvrtke
	\$ 12.5 bn	x17.2	\$ 214 bn
	\$ 1.4 bn	x16	\$ 22 bn
	\$ 0.01 bn	x5.6	\$ 0.08 bn
	\$ 66 bn	x4.7	\$ 308 bn
	\$ 0.08 bn	x3.9	\$ 0.3 bn

rounded figures, in USD

*

* izvor: Kulturni sadržaj u digitalnom okruženju: Analiza prijenosa vrijednosti u Europi, Roland Berger 2015

problem

Kulturni sadržaj je podcijenjen, ako je uopće cijenjen

Mnoge internet platforme privlače korisnike i izvlače ekonomsku korist omogućujući pristup kulturnim sadržajima, često uključujući njihovo organiziranje, prikupljanje i preporuke. Takvim djelovanjem direktno se natječu s licenciranim pružateljima sadržaja za iste potrošače i prihode.

Međutim, za razliku od licenciranih servisa, platforme ili ne plaćaju ili jedva plaćaju autore na čijim djelima temelje svoje poslovanje.

Ovakav dvostruki standard potaknut je zbog višeznačnosti u primjeni odredbi Direktive o e-uslugama o režimu „sigurne luke“ za internetske platforme po pitanju korištenja zaštićenih djela. Ovakva primjena nadilazi prvotnu ideju koju su zakonodavci imali u vidu.

Rezultat je da platforme tvrde da su one samo tehnički posrednici te stoga nisu dužne osigurati naknadu za autore sadržaja.

Ovo šteti funkcioniranju tržišta, iskrivljuje načela konkurentnosti te narušava ukupnu vrijednost digitalnog kulturnog sadržaja.

Prijenos vrijednosti kao posljedicu ima

- Nikakvu ili vrlo nisku naknadu za autore, za najmasovnije korištenje sadržaja na Internetu
- Nepravedan i nepovoljan položaj za licencirane servise (DSP)
- Za potrošače, ograničen izbor novih i inovativnih servisa koji pravedno plaćaju kreativcima

rješenje

Odgovor je u reviziji autorskog prava

Jasno definiranje sigurne luke za korištenje zaštićenog sadržaja

InfoSoc Direktivu iz 2001 trebalo bi ispraviti tako da pojasni:

Internet platforme koje čine kulturne sadržaje dostupnim javnosti ne mogu se pozivati na režim sigurne luke Direktive o e-uslugama za svoje uključivanje zaštićenog sadržaja.

Riješimo to na korist svima

- **Kreativci** će dobiti udio u prihodima koje njihov sadržaj ostvaruje
- **DSPovi i start-upovi** će konačno imati pravedan pristup poslovnim mogućnostima
- **Fanovi i korisnici** će profitirati od inovacija koje može ponuditi pravednije digitalno tržište, uz svijest da su njihovi omiljeni kreativci za to pravično plaćeni

Europa mora zaštititi dinamičan ekosustav kulturnih i kreativnih industrija, koji napreduje sa svojih **7 milijuna radnih mjesta** i **4.2% BDPa EU**.*

* Izvor: Stvaranje rasta: mjerenje kulturnih i kreativnih tržišta u EU, EY 2014

GESAC okuplja 34 najveća autorska društva u Europskoj Uniji, Islandu, Norveškoj i Švicarskoj. Predstavljamo oko 1 milijun autora i nositelja prava s područja glazbe, audiovizualnih djela, likovne umjetnosti te književnih i dramskih djela.

RUE MONTOYER
23 1000 BRUSSELS
+32 2 511 44 54

 @AUTHORSOCIETIES
SECRETARIATGENERAL@GESAC.ORG
WWW.AUTHORSOCIETIES.EU

Studije navedene u dokumentu:
authorsocieties.eu/TransferOfValue